

Stanowisko Nr 21/2014
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 11 grudnia 2014 r.

w sprawie Regulaminu konkursu na stypendia naukowe im. Bohdana Solchanyka dla uczestników studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych IFiS PAN

Po rozpatrzeniu, na wniosek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 grudnia 2014 roku (pismo DSW.6101.3.2014.1.PB), Regulaminu konkursu na stypendia naukowe im. Bohdana Solchanyka dla uczestników studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych IFiS PAN (zwanego dalej: Regulaminem), Rada Główna – stosownie do art. 21 ust.1 pkt 39 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 roku Nr 14 poz. 176, z późn. zm.), art. 236 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.), art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2006 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 46 poz. 328), art. 1 pkt 3) i 5) ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 2012 poz. 1553, z późn. zm.) oraz uchwały nr 240/2011 Rady Głównej, **negatywnie opiniuje zasady Regulaminu.**

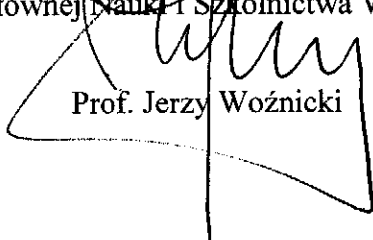
Uzasadniając przedstawioną opinię należy wskazać następujące uwagi:

- 1) Opiniowany Regulamin nie zawiera merytorycznego uzasadnienia naukowego charakteru stypendium (wskazuje jedynie na formalne kryteria jak projekt rozprawy doktorskiej i dorobek naukowy osoby będącej uczestnikiem pierwszego roku stacjonarnych studiów doktoranckich), co jest niezgodne z dyspozycją art.2 pkt. 1 uchwały Rady nr 240/2011.
- 2) Niejasne jest określenie źródeł finansowania stypendium (np. czy są to środki własne IFiS PAN czy pochodzą od darczyńców mających status podmiotów prywatnych, jak środki te są ewidencjonowane w systemie rachunkowości IFiS PAN, czy darczyńca może być beneficjentem stypendium).
- 3) Nie określono, kto przyznaje stypendia bowiem zgodnie z §2 ust.1 komisja stypendialna tylko opiniuje wnioski, natomiast w §3 ust.10 komisja analizuje wnioski, występuje także komisja oceniająca projekty badawcze natomiast brak określenia organu właściwego dla przyznania stypendium.

- 4) Niejasne jest kto może aplikować o stypendium. Określenie „pochodzących z państw” w §3 ust.2 pociąga za sobą kontrowersje czy chodzi o obywatelstwo, miejsce urodzenia, miejsce zamieszkania etc.
- 5) Zapis §3 ust. 3 jest niejasny z punktu widzenia intencji, gdyż w literalnym znaczeniu wyklucza stypendystów, z możliwości pobierania innych stypendiów przyznawanych przez IFIS PAN (np. z dotacji projakościowej, socjalnego).
- 6) Kryterium językowe nie powinno być kryterium wartościowania osiągnięć kandydata przy kwalifikacji do uzyskania stypendium, choć nie wyklucza to aby znajomość języka obcego była warunkiem zgłoszenia wniosku o uzyskanie stypendium;
- 7) W odniesieniu do studentów (doktorantów przyp. KEP) pierwszego roku Regulamin zawiera postanowienia, które mogą rodzić problemy w praktyce (np. subiektywny charakter oceny rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzanej przez komisję rekrutacyjną z uwzględnieniem projektu rozprawy doktorskiej oraz dorobku naukowego; czy na pierwszym roku doktoranci mają projekt rozprawy doktorskiej oraz dorobek naukowy?). Nadto skład komisji rekrutacyjnej nie jest określony w Regulaminie, a rezultat jej pracy decyduje o rankingu kandydatów do stypendium, o których mowa w §3 ust. 2. (Por. warunek określony w §2 pkt. 7 uchwały Rady Szkolnictwa Wyższego nr 240/2011)
- 8) Czy kandydaci z I roku rozpatrywani są na liście rankingowej razem z doktorantami starszych lat? Czy określone są proporcje ilościowe między stypendystami I roku i starszych lat (liczba stypendiów i wartość stypendiów)? W jaki sposób wykorzystana jest punktacja z załącznika nr 3 ?
- 9) Nie wiadomo w jaki sposób oblicza się średnią punktów uzyskanych przez uczestników studiów doktoranckich (brak formuły) a nadto Regulamin zawiera wadliwe odesłanie do ust. 4.
- 10) W postanowieniach Regulaminu lub w załącznikach do niego brak określenia maksymalnej wartości środków przeznaczonych na dany rodzaj stypendiów naukowych lub maksymalnej liczby i maksymalnej wartości pojedynczego stypendium, planowanych do wypłaty w danym okresie obrachunkowym (np. rok kalendarzowy, semestr, rok akademicki), uwzględniając krajowe standardy dotyczące wysokości stypendiów naukowych co jest niezgodne z dyspozycją art. 2 pkt.2 uchwały Rady nr 240/2011. Brak określenia wartości, o których mowa powyższej powodował by, że minister właściwy ds. szkolnictwa wyższego wyrażał by blankietową zgodę na zwolnienie kwot stypendiów z podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 11) Niejasne są relacje (w tym skład Komisji konkursowej) pomiędzy komisjami o których mowa w Regulaminie a zwłaszcza komisji stypendialnej i komisji konkursowej, wreszcie uprawnienie Dyrektora SNS, który nie jest wskazany jako organ przyznający stypendium ale zatwierdza sposób wypłaty stypendium wskazany przez Komisję konkursową (por. art. 2 pkt. 7-11 uchwały Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego nr 240/2011).
- 12) Kontrowersyjna jest możliwość uznaniowego i zamiennego decydowania przez Dyrektora IFiS PAN o zawieszeniu, cofnięciu i zwrocie stypendium (kryteria wydania poszczególnych wymienionych decyzji powinny zostać zróżnicowane, w szczególności w odniesieniu do zwrotu stypendium).
- 13) Regulamin zawiera nieprawidłowe odesłania do innych przepisów w ramach Regulaminu (np. §3 ust. 11, §4 ust. 6).
- 14) Wątpliwości budzi zagadnienie zawieszenia stypendium ze względu na urlop (wyjazd), o którym mowa w §4 ust. 4 Regulaminu (regulacja w obecnym brzmieniu przypomina swoją konstrukcją przerwę w wypłacie świadczenia, a nie jego zawieszenie).

Stanowisko otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki